

Andreas Kloke: Weimarrepublikens skugga hänger över Grekland: Valresultatet 6 maj

[Andreas Kloke är medlem i ledningen för OKDE-Spartakos, Fjärde internationalens grekiska sektion. Ur [International Viewpoint](#), 16 maj 2012.]

De grekiska parlamentsvalen innebar en jordbävningssliknande förändring av det politiska landskapet och ett slut för det konservativa Ny Demokratiska (ND) och socialdemokratiska PASOK:s "tvåpartistyre". Jämfört med valen 2009 minskade det härskande PASOK-partiet från 43,9% till 13,2%, ND som nu är det starkaste partiet fick 18,9% (2009: 33,5%). Å andra sidan ökade SYRIZA ("Radikala vänsterkoalitionen") från 4,6 till 16,8% och har därmed blivit andra största parti. "Oberoende greker" under ledning av P Kammenos, en högernationalistisk utbrytning ur ND som grundades i februari 2012 och som vägrar stöda memorandumpolitiken,* kom på fjärde plats med 10,6%. Kommunistpartiet (KKE) som hittills varit det starkaste vänsterpartiet fick 8,5% (2009: 7,5%). Chrysi Avgi ("Gyllene gryning"), ett gäng nynazistiska Hitlernostalgiker fick 7,0% (441.000 röster, 2009: 0,3%), är bestämt valens verkliga "toppnyhet". "Demokratiska vänstern" (DIMAR) kom på femte plats med 6,1%. DIMAR grundades 2010 och är en högerutbrytning ur SYN, ett vänsterreformistiskt parti med sitt ursprung i eurokommunismen som utgör den största delen i SYRIZA. Den högerextrema organisationen LAOS misslyckades med 2,9% (2009: 5,6%) på grund av 3%-spärren. Samma sak drabbade de "Gröna ekologerna" med 2,9% (2009: 2,5%) och tre nyliberala bildningar, nämligen "Demokratisk allians" (DISI) med 2,6%, "Dimourgia xana" med 2,2% och "Handling" (Drasi) med 1,8%. ANTARSYA ("Grekiska antikapitalistiska vänsteralliansen"), en koalition mellan omkring 10 antikapitalistiska revolutionära organisationer, fick 1,2% (mer än 75.000 röster, 2009: 0,36%), en allians mellan två marxist-leninistiska organisationer 0,3%, och EEK, en organisation som kallar sig trotskistisk, 0,1%. Procentandelen giltiga röster var 62,7% (2009: 68,9% och 2007: 72,1%), återigen avsevärt lägre än någonsin, vilket också är ett tecken på den grekiska befolkningens minskade stöd till den parlamentariska demokratin som inrättades efter militärjuntans fall 1974.

Det finns ingen tvekan om att valresultatet är uttryck för att en klar majoritet av väljarkåren fullständigt avvisar memorandumpolitiken. Å ena sidan har vänsterns andel i bred mening ökat till 34% (om man räknar med ekologerna till 37%) och å den andra fick det "memorandumfientliga" lägret totalt omkring 60%. Vänsterns mycket goda resultat måste absolut tillskrivas de senaste två årens generalstrejker och i synnerhet de stora mobiliseringarna och torgockupationerna, speciellt av Syntagmatorget, mellan maj 2010 till juli förra året, den stora generalstrejken 12-13 oktober [2011] och massprotesterna med gott och väl en halv miljon demonstranter den 12 februari 2012 i enbart Aten, det vill säga den mäktiga rörelse som riktats mot memorandumpolitiken, särskilt mellan maj 2010 och februari 2012.

Landets "oregerbarhet"

Ett avgörande problem som hänger samman med valresultatet kallas landets "oregerbarhet", det vill säga de stora svårigheterna att fortsätta memorandumpolitiken under täckmantel av "demokratiska" regeringskoalitioner. Ledarna, men också systemvänliga media i Grekland och Europa (som vanligt speciellt i Tyskland) har inlett en vild propagandakampanj för att hålla Grekland kvar på rätt spår och säkerställa ett fortsatt memorandumlaveri, och en ödeläggelse och plundring av det grekiska samhället till förmån för det inhemska och utländska kapitalets ohämmade makt. Ropen blir allt

* Syftar på det memorandum, det åtstramningspaket, som "trojkan" (EU, Europeiska Centralbanken och Internationella valutafonden) tvingat på Grekland – öa.

högre på att Grekland ska uteslutas ur eurozonen.

Genom sitt goda valresultat spelar SYRIZA:s ledarskap under A Tsipras en nyckelroll. Under valkampanjen har vänsterpartiernas idéer i sin helhet betecknats som "orealistiska", "ytterst farliga" och "katastrofala", men efter valet var rollerna ombytta och SYRIZA ombads "ta sitt ansvar" och delta i en "nationell enhetsregering" med ND, PASOK och DIMAR. DIMAR:s ledning ville komma med i en sådan regering och spelade en särskilt bedrövlig roll, men ställda inför valresultatet vågade de till slut inte göra det utan SYRIZA:s medgivande. Det fördes en dags käbbel om bildandet av en ny regering men utan något resultat. Därför har en andra valomgång fastställts till den 17 juni. Enligt aktuella opinionsundersökningar har SYRIZA goda möjligheter att bli största parti med en bra bit över 20%, och således få en "bonus" på 50 mandat i parlamentet (av totalt 300 platser). Detta fullständigt odemokratiska system togs särskilt med i vallagen för att tillåta en majoritet, åtminstone av en koalitionsregering mellan ND och PASOK. Men det fungerade inte nu eftersom de två partierna tillsammans bara fick 149 mandat.

Man kan inte komma ifrån att det inte är någon slump att SYRIZA har blivit den största kraften inom vänstern. Folket röstade massivt på SYRIZA både på grund av att de under valkampanjen talade om en "vänsterregering" för att till exempel pressa KKE, och på grund av att de, trots att de förkastade memorandumpolitiken, inte är för att dra sig ur eurozonen. Det återspeglar delvis den stagnation eller svaghet som drabbat motståndsrörelsen sedan februari, och som har orsakats av att det uppstått vaga förhoppningar om att det går att få till stånd en grundläggande förändring av regeringens politik genom att byta majoriteter i parlamentet. SYRIZA:s ledning angrips från två håll för sina tvetydiga vallöften: för det första kan etablissemangets krafter trakassera SYRIZA för att göra allt för att se till att Grekland blir kvar inom eurozonen, eller också göra SYRIZA ansvarigt för ett eventuellt misslyckande i detta avseende och avslöja dem. Å andra sidan finns det vänsterkritiker som helt riktigt pekar på att SYRIZA-ledarnas olika löften är osammanhängande och motsägelsefulla. Det är praktiskt taget otänkbart att en grekisk vänsterregering, om den skulle komma till stånd, skulle kunna upphäva memorandumpolitiken och således de låneöverenskommelser som man slutit med trojkan och som leder till att det grekiska samhället stryps, utan att Grekland lämnar eller kastas ut ur eurozonen.

SYRIZA, KKE och ANTARSYA

Det är med andra ord mycket osannolikt att det praktiskt går att genomföra en konsekvent "reformpolitik" som gynnar det arbetande folket och alla memorandumets offer utan att komma i direkt konflikt med finanskapitalets och den grekiska, europeiska och amerikanska storfinansens intressen. SYRIZA:s ledning är allt annat än beredd att politiskt leda denna oundvikliga kollision mellan förövarnas och offrens, utsugarnas och de utsugnas, oförenliga intressen. Men på ett eller annat sätt måste de lägga korten på bordet. SYRIZA är en allians med en del "halvstalinistiska" och "halvtrotskistiska" organisationer ur den (hittills) icke parlamentariska vänstern, men den domineras av Synaspismos' ledning. Denna tar för givet att både den globala kapitalistiska krisen och det grekiska samhällets kris ska lösas med "keynesianska" medel inom ramen för det kapitalistiska utsugar-systemet. I detta perspektiv är "socialismen" i bästa fall ett avlägset mål som bara går att uppnå i europeisk skala, etc. Trots sitt "radikala" namn är SYRIZA en allians vars inriktning är begränsade reformer, även om den i vissa avseenden är mer vänster än exempelvis den tyska "Vänstern" [Die Linke]. Det är förvisso inget gott tecken att Tsipras vill diskutera och kanske komma överens med den franske presidenten F Hollande angående memorandumpolitiken. Den nuvarande sociala och politiska situationens explosiva karaktär kommer att göra det oundvikligt med ett klagande av motsättningarna i SYRIZA-ledningens politik. Den stora majoritetens strävan att få slut på den fortsatta utarmningen är alltför stark, och SYRIZA-ledarna är för närvarande alltför ovilliga och oförmögna att förverkliga detta behov i en verkligt antikapitalistisk (och i sista hand revolutionär)

inriktning.

Eftersom valresultatet inte var särskilt gynnsamt för dem har KKE:s ledning beslutat sig för att isolera sig ännu mer från SYRIZA och resten av vänstern. Nackdelen med denna inställning är att de har allt svårare att övertyga sin egen bas om att denna strategi och taktik kan lyckas. KKE:s ledning anser mer eller mindre öppet att memorandumpolitiken inte kommer att störtas av massmobiliseringar underifrån och av rörelsen själv. Alltså pekar de på en framtida ”folkeekonomi” och ”folkdemokrati”. Men de kan inte förklara hur dessa mål ska uppnås utan en plötslig och massiv ökning av KKE:s röstetal, vilket uppenbarligen inte ligger inom synhåll. Det är en gåta som parti-ledningen inte kan lösa hur alla förkunnade mål, i synnerhet störtandet av kapitalismen och imperialismen, ska kunna genomdrivas. Man kan förutse att partiet själv kan hamna i en kris som snabbt kan leda till större slitningar och förluster.

ANTARSYA gjorde ett inte sensationellt bra men stabilt valresultat och fick 1,2%. De var den största vänsterkraft som lade tonvikten vid socialt motstånd med hjälp av strejker, ockupationer och massprotester, att alla memorandumpolitikens offer, arbetarna, ungdomarna, pensionärerna och de delvis ”illegala” invandrarna ska organisera sig själva, och hade detta som centrum för sin valkampanj. ANTARSYA har visat hur det sociala motståndet kan segra genom att sprida ett program av verkliga övergångslösningar som är inriktade på den stora befolkningsmajoritetens behov och att organisera dessa människor, och genom att troget hålla sig till perspektivet på ett antikapitalistiskt revolutionärt störtande av det nuvarande politiska och sociala systemet.

ANTARSYA kunde ha uppnått ett bättre resultat om de haft en mer konsekvent politik under de två senaste åren, med hjälp av större enhet, fler och bättre aktiviteter i de lokala kommittéerna, etc. Men det fanns knappast någon bot mot de rådande stämningarna för parlamentariska förändringar, i synnerhet under den sista veckan innan valet. Eftersom parollen ”vänsterregering” före valet var och fortfarande är oklar, så var det i grund och botten rätt att inte underblåsa sådana förhoppningar. Men under vissa förhållanden kritiskt kan ANTARSYA stöda och uttala sig för en vänsterregering. Det har hittills inte skett. ANTARSYA:s grundläggande politiska och programmatiska inriktning är trots allt fortfarande riktig.

ANTARSYA:s uttalande

Uttalandet från ANTARSYA den 14 maj säger bland annat:

Vänstern måste ha som mål att erövra den politiska makten och regeringsmakten med hjälp av en omstörtande politisk och social rörelse. Detta går att uppnå med hjälp av institutioner för folkmakt och arbetarkontroll och genom att knyta samman frågan om regeringsmakten med en modern revolutionär strategi, genom att bryta med kapitalet och imperialismen med hjälp av en arbetar- och folklig rörelse som kan tvinga fram sin egen makt och regering.

ANTARSYA:s inflytande begränsades till sist av de parlamentariska illusionerna om en ”vänsterregering” som skulle kunna leda till en omedelbar och konfliktfri lösning av alla problem utan ett uppror. Icke desto mindre måste vi fortsätta ansträngningarna att övertyga de breda folklagren om att det inte kommer att vara möjligt att möta de mest överhängande och omedelbara samhällsproblemen med svar som bara riktar sig ”mot memorandumet”, och utan att lämna eurozonen, bryta med EU och fullständigt bryta med det system som skapar kriser och memorandum. En kollisionskurs med långivare och kapital är ingen enkel väg, inte den enkla seger som en ”vänsterregering” kan ge oss, utan det kommer att bli en svår och mödosam strid, kulmen på en politisk klasskamp som kräver att det utvecklas kamporgan för arbetarnas djupa led. Vi måste fortsätta ansträngningarna att knyta samman alla de kämpar som radikaliserats och deras kamp på grundval av ett program för en ”antikapitalistisk revolution” och moderna socialistiska och kommunistiska perspektiv.

För att undvika bakslag och fortsätta de stora striderna och följa upp resultatet den 6 maj måste de breda folklagren ta saken i egna händer, utveckla den politiska arbetar- och gräsrotsrörelsen, kämpa för att avskaffa memorandumet, låneöverenskommelsen och alla därtill hörande lagar, höja löner och pensioner till en anständig nivå och driva igenom ett förbud mot avsked. Alla ytterligare privatiseringar måste förhindras och de som redan genomförts måste upphävas. Vi måste kräva nationalisering under arbetarkontroll av banker och storföretag som är strategiskt viktiga. Utgifterna för utbildning och sjukvård måste ökas. Den civila olydnadsrörelsen ”jag tänker inte betala” och rörelsen för ett slutgiltigt avskaffande av kapitationsskatt,* vägavgifter etc, måste stödjas. Olydnaden och motståndet mot de EU-beslut som riktar sig mot arbetarna måste stärkas, vi måste kräva och organisera ett upphävande av lagen om finanspaket, utträde ur eurozonen och EU genom att stärka organen för självorganisering utanför den fackliga byråkratin.

ANTARSYA står fast vid sitt förslag att genast bygga en kampfront för att bryta med systemet och för ett försvar mot angreppen och omedelbart fortsätta med att stärka kampen. Organ för arbetarnas kamp måste utvecklas och få stöd. Alla vänsterkrafter uppmanas att så fort som möjligt bli aktiva utifrån denna inriktning.

Samtidigt verkar ANTARSYA för att skapa en bred enhetsfront med vänstern och arbetarrörelsen mot det fascistiska hotet och ”Chrysi Avgis” kriminella verksamhet som riktar mot invandrare och rörelsens aktivister. Det måste utvecklas initiativ som syftar till att avslöja ”Chrysi Avgis” ytterst systemvänliga och reaktionära karaktär, dess fixering vid EU och memorandumet, dess nazistiska tänkande och dess föregivet populistiska värtalighet, allt för att undergräva deras sociala bas. ANTARSYA kommer omedelbart att ta initiativ för att arbetarrörelsens och vänsterns samtliga sociala och politiska organisationer (inklusive KKE och SYRIZA), både på central och lokal nivå, ska hitta ett gemensamt sätt att ta itu med det fascistiska hotet.

Vi kommer att fortsätta den antikapitalistisk vänsterfrontens nödvändiga väg och uppmanar alla krafter och kämpar som väljer att bryta med systemet och stöder störtandet av det, att diskutera öppet och agera gemensamt och samarbeta under valet. På samma gång fortsätter vi vår kamp för att ytterligare stärka ANTARSYA, speciellt genom rörelsernas kamp men också under nästa val. (Utdrag ur deklARATIONEN.)

Det är massmedias rasistiska provokationer och chauvinism sedan flera årtionden och den officiella rasistiska politiken liksom regeringens fördärliga rasism som är ansvariga för spridningen av det fascistiska otyget i Grekland. Det är bara ett steg från att omvandlas till en massrörelse som liknar det tyska nazistpartiet före 1933. Men även de politiska partiernas och organisationernas apati och likgiltighet inom vänstern och arbetarrörelsen har till stor del bidragit till de nazistiska gängens uppkomst, och detta ansvar är mycket allvarligt. Det brådskar att vända denna katastrofala trend. Det må vara att spöket av en vänsterregering har visat sig i Grekland, men ännu allvarligare är att de sociala och politiska förhållandena är på väg i riktning mot en Weimarrepublik. Den grekiska kapitalismen och dess borgerliga demokrati har frammanat spöktimmen.

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

Se även: *KKE och den grekiska revolutionen*. Om det grekiska kommunistpartiet.

Grekland - jordbävningsresultat i valen, av Eric Toussaint.

Valet i Grekland (maj 2012), av Dave Stockton.

SYRIZA, kommunistpartiet och det desperata behovet av en enhetsfront., av Michael Karadjis.

* **Kapitationsskatt**, en skatt som utgår med en summa per person, lika för alla utan hänsyn till förmögenhet eller inkomst, alltså motsatsen till progressiv beskattning – öa.